

"Pöial-Liisi"

Estonias

VILLU VALDMAA miniooper "PÖIAL-LIISI":
Neeme Kuninga dramaturgia ja tekst
H. C. Anderseni muinasjutu põhjal, lavastaja
Tõnu Tamm. Dekoratsioonid maalis ja or-
 kestris mängis hulk lapsi. Osades **Rene Soom**,
Priit Aimla, **Katrin Karisma**, **Tõnu Tamm**, **Villu**
Valdmaa, **Kelly Tomson**, **Cathy Tomson**, **Teele**
Vilumets, **Märt Emil Belkin**, **Getter Kägu**. Kla-
 veril **Ülla Millistfer**, kunstnik **Jane Kaas**.
 Esietendus 2. VII Rahvusooper Estonia kam-
 mersaalis.

Sellise projekti põhiväärtus on projekti ainulaad-
 sus (12 tunniga ettevalmistatud ooper) ja osale-
 jate-lastede endi rõõm (potentsiaalsete teatrite-
 gijate ja -sõprade kasvatamine). Estonia teatris
 on viimastel hooaegadel olnud hulgaliselt ette-
 võtmisi, mis selle muidu akadeemilise maiguga
 (ikkagi ooper, teate) asutuse nihutavad vaat et
 kõige enam publiku poole suunatud Eesti teat-
 riks. Eks imidži muutmine võtab aega, enne kui
 see inimeste teadvuses kinnistub. Aga turupäev,
 spordivõistlused ja laste mitmejärgulised koo-
 lituspäevad (sel aastal 2500 lapsele) on eredad
 ettevõtmised küll.

Meenub **Neeme Kuninga** lavastatud Napo-
 leoni-lugu, kus osalejate-lastete konkurss ning nen-
 de koolitamine kasvas vaat et huvitavamaks ja
 erilisemaks kui lavastus ise.

Ja selle projekti lapsed. Väljavõtte pressiteatest:
 "Päeva esimese poole veetsid lapsed teatrima-
 jas. Nad tutvusid siinsete ametite ja tegemistega.
 Koos artistidega valmistati "Pöial-Liisi" muusika-
 etendus. Lapsed ise tegid kunstnikutöö, lavastasid,
 näitlesid, laulsid, mängisid pille jne. Päeva teise
 poole veetsid lapsed väljapool maja: käidi looma-
 aias, kinos, ujumas, külastati muuseumi."

Nii teeb Estonia teater omaette studiopro-
 jekte, kus kandvam protsess kui lõpptulemus.
 Kasvab üles põlvkond, kellel lapsepõlve üks ere-
 damaid elamusi on seotud ooperiteatriga (!). Mis
 siis aga publikule paistis?

Väheke kiirustatud etendus. Mitte teostuselt
 rabe, aga kiiresti üle käidud. Pöial-Liisi lugu ise
 ju võimaldab palju rõhuasetusi, mida erinevates
 filmi- ja teatriverantides ka tehtud: konnapoja
 hingeelu, Pöial-Liisi kohanemine metsas, hinge-
 vaevad elupäästjast põldhiire juurest lahkumise
 ja muti kosimisele vastuseisu pärast. Variante on
 palju. Ja just need erinevad rõhuasetused teevad
 kõigile teada-tuntud loost midagi sellist, mida
 vaadata tasub. Sest juba lasteaia lapsel on stoori
 raudselt peas. Siin aga kuskil loo sees peatust ei
 tehtud – kihutati läbi ja kõik.

Muidugi seadis piirid 12tunnine (kuuel päeval
 à kaks tundi) ettevalmistus ja ilmselt ka rahaline
 eelarve. Sest miks mitte muidu näiteks 24tunnine
 ettevalmistus, mis oleks põhjalikuma tulemuse
 andnud. Hoopis põhjalikuma elamusena on mee-
 les 2003. aasta jõulude ajal etendunud "Väikese
 Tooma jõulud" (samuti Villu Valdmaa muusika,
Tõnu Tamme lavastus). Kindlasti ka osalt seetõ-
 tu, et tegemist libretoga, millele enam midagi

Siis aga publikule paistis?

Väheke kiirustatud etendus. Mitte teostuselt rabe, aga kiiresti üle käidud. Pöial-Liisi lugu ise üldiselt võimaldab palju rõhuasetusi, mida erinevates filmi- ja teatrivariantides ka tehtud: konnapoja hingetu, Pöial-Liisi kohanemine metsas, hinge-vaevad elupäästjast põldhiire juurest lahkumise ja muti kosimisele vastuseisu pärast. Variante on palju. Ja just need erinevad rõhuasetused teevad kõigile teada-tuntud loost midagi sellist, mida vaadata tasub. Sest juba lasteaia lapsel on stoori meeldest peas. Siin aga kuskil loo sees peatust ei tehtud – kihutati läbi ja kõik.

Muidugi seadis piirid 12tunnine (kuuel päeval ehk kaks tundi) ettevalmistus ja ilmselt ka rahaline eelarve. Sest miks mitte muidu näiteks 24tunnine ettevalmistus, mis oleks põhjalikuma tulemuse andnud. Hoopis põhjalikuma elamusena on meelde jäänud 2003. aasta jõulude ajal etendunud "Väikese Tooma jõulud" (samuti Villu Valdmaa muusika, **Tõnu Tamme** lavastus). Kindlasti ka osalt seetõttu, et tegemist libretoga, millele enam midagi juurde poleks osanud tahta.

Et aga 12 tunniga saab kõik dekoratsioonid valmis, laulud pähe ja liikumised selgeks, oli juba lausa uskumatu tulemus. Omaette rekordite raamatuna materjal.

Lavastuse läbivalt parimaid osi oli kunstnikutöö **Jane Kaasilt**: rikkalik ja pilkupüüdev (pääsukese tiivulad, kamina tulekeeled). Ei jätnud kiiresti ja odavalt tehtud projekti-teatri muljet, mida vahel "suurte meeste" täiskasvanu-projektide juures kohtab.

Rene Soom kandva tegelase ehk jutustaja rolli oli tema eredat näitlejaannet arvestades õige valik. Vaimukalt jäi meelde jutustajast maipõrnikaks muutuva Soomi lendutõus: "Siis aga lendasin kohale mina".

Ooperi- ja kammerlaulja **Villu Valdmaa** kirjutatud muusika on mõnus, lastepärane ja paremates lõikudes isegi poplaulu haaret välja andev. Täiesti kandev oli laul sõnadega: "Tule mu tuppa, võid jäädagi siia, soojus ja hellus – need olgu me tõed." Nende tõeliselt ilusate sõnade ja Valdmaa (põldhiire osas) enda kitarriga lauldud haarava viisiga koht oli lavastuse parim. Siin oli tunda isikupärast, veidi sügavamat lähenemist esitatavale.

Kui aga muusikalis (ooperis) juba üks hitt on, siis on kõik korras – ja hitt oli.

Heili Vaus-Tamm